ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

του **Δημήτρη Γρηγορόπουλου**

Η αιτία για τις καταστρεπτικές συμφωνίες της Αριστεράς πρέπει ν' αναζητηθεί στην εσφαλμένη στρατηγική του λαϊκού και αντιφασιστικού μετώπου που υιοθετήθηκε απ' το 7ο Συνέδριο της Διεθνούς, η λογική της οποίας σημάδεψε και σημαδεύει, με διάφορες αποχρώσεις, το κομμουνιστικό κίνημα.

Οι ιστορικές επέτειοι μιας νίκης ή μιας ήττας του λαϊκού προλεταριακού κινήματος εκτρέφουν περισσότερο θυμικές αντιδράσεις (περηφάνια, μελαγχολία) ή τη λαθολογία και την περιγραφική γεγονοτολογία. Πιο γόνιμη όμως στάση είναι η ανάλυση συγκεκριμένων ιστορικών γεγονότων και η αναζήτηση των ταξικών κινητήριων δυνάμεων στον καθορισμό της εξέλιξης.

Η ήττα του Δεκέμβρη έχει και συγκυριακές αιτίες. Οι κυριότερες, το γεγονός ότι ο αγώνας δόθηκε με τον εφεδρικό μισοοπλισμένο ΕΛΑΣ, ενώ οι μεγάλοι στρατιωτικοί σχηματισμοί του, που κυριαρχούσαν στην επικράτεια, αντί να δώσουν την αποφασιστική μάχη για την εξουσία στην Αθήνα, κυνηγούσαν στην Ήπειρο τον Ν. Ζέρβα, όπως επίσης και το γεγονός όχι απλώς της συμμετοχής του ΕΑΜ στην αστική κυβέρνηση Γ. Παπανδρέου αλλά της συμμετοχής με ακραία αναντίστοιχους προς τον πραγματικό συσχετισμό δύναμης όρους. Ωστόσο κι αυτά τα ειδικά και τα γενικά αίτια της ήττας ανάγονται σε τελευταία ανάλυση στη συμμαχία του ΕΑΜ με τμήμα της αστικής τάξης και του ιμπεριαλισμού, όπως αποτυπώθηκε στις συμφωνίες του Λιβάνου και της Καζέρτας αλλά και στην ηττοπαθή συνθηκολόγηση της Βάρκιζας.

Η Συμφωνία του Λιβάνου έκανε απαράδεκτες υποχωρήσεις, παρόλο που υπερείχε συντριπτικά στο συσχετισμό δυνάμεων. Επιβεβαίωσε τον ρυθμιστικό ρόλο του Βρετανικού Στρατηγείου Μέσης Ανατολής στο θέμα των ένοπλων δυνάμεων, δέχτηκε να συμμετάσχουν η ΠΕΕΑ, το ΕΑΜ, το ΚΚΕ σαν ανίσχυρη μειοψηφία στην κυβέρνηση, δέχτηκε πρωθυπουργό τον Γ. Παπανδρέου, καταδίκασε την πατριωτική αντιφασιστική πάλη των ελληνικών ενόπλων

δυνάμεων στη Μέση Ανατολή. Η Συμφωνία του Λιβάνου ολοκληρώθηκε με τη Συμφωνία της Καζέρτας ως στρατιωτικό σκέλος της. Η συμφωνία έθετε τις στρατιωτικές δυνάμεις που δρούσαν στην Ελλάδα υπό τις διαταγές του στρατηγού Σκόμπι!

Οι συμφωνίες αυτές παρέδιδαν την πολιτική και στρατιωτική εξουσία στην Ελλάδα, που ουσιαστικά είχαν κατακτήσει με τον αγώνα τους ΕΑΜ και ΕΛΑΣ, στην ντόπια αντίδραση, απούσα απ' τον αγώνα, και στους άγγλους ιμπεριαλιστές. Το κακό όμως «τρίτωσε» και κορυφώθηκε με την ακατανόητη Συμφωνία της Βάρκιζας. Αν υποθέσουμε ότι η ηγεσία του ΚΚΕ-ΕΑΜ δεν εκτίμησε απ' την αρχή ορθά τον κίνδυνο που εγκυμονούσαν για τον ελληνικό λαό οι ιμπεριαλιστικές επιδιώξεις των άγγλων «συμμάχων» και των πολιτικών εκπροσώπων της ελληνικής πλουτοκρατίας, αυτή η καλοπροαίρετη υπόθεση εργασίας σε καμιά περίπτωση δεν ισχύει για τη Συμφωνία της Βάρκιζας, αφού πλέον είχαν γίνει εμφανείς οι προθέσεις των άγγλων ιμπεριαλιστών (υπάρχουν και σχετικές δηλώσεις του Τσόρτσιλ) να συνθλίψουν με κάθε τρόπο πολιτικά και στρατιωτικά το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ.

Παρά την ήττα του Δεκέμβρη το ΕΑΜ διατηρούσε την επιρροή και ηγεμονία του στη μεγάλη πλειοψηφία του ελληνικού λαού αλλά και σαφή στρατιωτική υπεροπλία. Παρ' όλα αυτά, σε πείσμα της πραγματικότητας και της λογικής, η ηγεσία του ΚΚΕ (δεν έχει την αποκλειστική αλλά την κύρια ευθύνη) με τη Συμφωνία της Βάρκιζας αφόπλισε τον αγωνιζόμενο λαό με την αποστράτευση του ΕΛΑΣ και παρέδωσε τους αγωνιστές στα νύχια των στρατοδικών και των φασιστικών συμμοριών. Δεν μπορεί να δεχτεί κανείς ότι πρόκειται για κατά συρροή λάθη σε προφανείς καταστάσεις έμπειρων πολιτικών ούτε βέβαια για «προδοσία» συλλογική μάλιστα μιας ηγεσίας που και μετά τις ολέθριες συμφωνίες αγωνίστηκε και θυσιάστηκε. Η αιτία και ρίζα του κακού πρέπει ν' αναζητηθεί στην εσφαλμένη στρατηγική του λαϊκού και αντιφασιστικού μετώπου που υιοθετήθηκε απ' το 7ο Συνέδριο της Διεθνούς, της οποίας η λογική σημάδεψε και σημαδεύει, με διάφορες αποχρώσεις, το κομμουνιστικό κίνημα. Η λογική αυτή ορίζει εχθρό όχι το οικονομικοπολιτικό σύστημα του καπιταλισμού αλλά τα πιο αντιδραστικά τμήματά του: «Τα πιο αντιδραστικά, σοβινιστικά, ιμπεριαλιστικά στοιχεία του χρηματιστικού κεφαλαίου» (7ο Συνέδριο Διεθνούς), την κορυφή του πολυκλαδικού – πολυεθνικού – χρηματοπιστωτικού κεφαλαίου ή το αεριτζίδικο, αρπακτικό, διαπλεκόμενο κεφάλαιο (σήμερα), τις φασιστικές πολιτικές δυνάμεις και τις ακροδεξιές, τον ξένο κατακτητή και τη συνεργαζόμενη μ' αυτόν ολιγαρχία.

Στο διεθνές επίπεδο οδήγησε την ΕΣΣΔ σε μιαν ισορροπία με τον ιμπεριαλισμό ή σε συμμαχία με ιμπεριαλιστές εναντίον τού πιο αντιδραστικού (χιτλερική Γερμανία) με μια λογική κρατικού συμφέροντος και επεκτατισμού όχι προλεταριακού διεθνισμού και κοινωνικής απελευθέρωσης. Αυτή η πολιτική δεν οδηγεί στην ήττα του καπιταλισμού αλλά, στην

καλύτερη περίπτωση, σε εκσυγχρονισμό, εκδημοκρατισμό πλευρών του, στην αποτροπή της φασιστικής απειλής ή στην ανατροπή της φασιστικής δικτατορίας, με αποκατάσταση όμως της αστικής δημοκρατίας, στην αποτίναξη του ιμπεριαλιστικού ζυγού όχι όμως και της ιμπεριαλιστικής εξάρτησης (αλλαγή ιμπεριαλιστικού κέντρου). Η στρατηγική αυτή προϋποθέτει συμμαχία με εκτεταμένα τμήματα της αστικής τάξης (αντιφασιστικό κεφάλαιο, μη μονοπωλιακή αστική τάξη, «υγιής» επιχειρηματική τάξη κ.ά.), άρα στρατηγική της δεν μπορεί παρά να είναι ο εκσυγχρονισμός, ο «εξανθρωπισμός» του καπιταλισμού. Απ' τον ορίζοντά της χάνεται η βασική αντίθεση και η λύση της, ενώ υποκαθίσταται από δευτερεύουσες ενδοαστικές, ενδοϊμπεριαλιστικές αντιθέσεις. Περιορίζεται στον εκσυγχρονισμό – εκδημοκρατισμό, απεμπολεί την ταξική κατάκτηση της εξουσίας. Ενσωματώνει το κίνημα στη λογική του μεταρρυθμισμού και όχι της ανατροπής. Με την απολυτοποίηση δευτερευουσών ενδοαστικών αντιθέσεων «επινοεί» στάδια προς το σοσιαλισμό (σταδιολογία) παραπέμποντας το σοσιαλισμό στις ελληνικές καλένδες.

Στο στάδιο του ιμπεριαλισμού και περισσότερο του ολοκληρωτικού καπιταλισμού το εθνικό και δημοκρατικό στοιχείο αντικειμενικά συνυφαίνονται με το ταξικό και απαιτούν την ηγεμονία του. Η αγνόηση ή υποτίμηση αυτής της σχέσης έχει οδηγήσει τα διάφορα μέτωπα, απ' την Ισπανική Επανάσταση (1936) ως τις σύγχρονες αριστερές κυβερνήσεις, παρά τις επιμέρους νίκες, σε στρατηγική ήττα και καθήλωση. Αυτό συνέβη με το ΕΑΜ, τον ΕΛΑΣ, το ΚΚΕ, που δεν συνέδεσαν τη μεγαλειώδη εθνικοαπελευθερωτική πάλη και νίκη με το ζήτημα της εξουσίας και της καπιταλιστικής ανατροπής. Πολύ περισσότερο καταδικασμένη είναι η μεταρρυθμιστική απόπειρα σήμερα του ΣΥΡΙΖΑ να καρκινοβατεί στο τέλμα μιας σοσιαλφιλελεύθερης αστικής πολιτικής…

ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ: ΠΑΡΑΛΗΡΗΜΑ ΕΝΘΟΥΣΙΑΣΜΟΥ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ – 12 ΟΚΤΩΒΡΗ 1944

Το πρώτο μήνυμα του ΠΓ του ΚΚΕ

«Ώρα ένδεκα π.μ. Η λευτεριά φτερουγίζει πάνω απ’ την Αθήνα μας. Οι Γερμανοί εκκενώνουν οριστικά την πρωτεύουσα». Με αυτό τον τίτλο κυκλοφορεί η δεύτερη έκδοση του Ριζοσπάστη, της Πέμπτης 12 Οκτώβρη 1944, η οποία γίνεται ανάρπαστη στους δρόμους της απελευθερωμένης πόλης. Αριθμός φύλλου 30, τιμή 25.000.000 δραχμές! «Πριν φύγουν και οι τελευταίοι Ούνοι ο λαός ξεχύθηκε με σημαίες και ζητωκραυγές στους δρόμους. Απ’ το Πανεπιστήμιο, απ’ τις Τράπεζες, απ’ όλα τα κέντρα οι Τηλεβόες του ΕΛΑΣ σαλπίζουν το χαρμόσυνο μήνυμα. Οι συνοικίες σε παραλήρημα ενθουσιασμού ετοιμάζονται για το μεγάλο γιορτασμό. Στο μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη αντιπροσωπείες του ΕΑΜ – ΕΛΑΣ κατέθεσαν στεφάνι. Έξαλλος από τον ενθουσιασμό ο συγκεντρωμένος κατά χιλιάδες λαός

ζητωκραύγαζε. Δακρύζοντας οι πολίτες αγκάλιαζε ο ένας τον άλλον». Σε αυτό το λιγόλογο ρεπορτάζ γίνεται προσπάθεια να αποτυπωθεί το κλίμα της ημέρας.

«Χαίρε ω χαίρε, λευτεριά» έχει τίτλο το επόμενο κείμενο της πρώτης σελίδας, που δίνει και το πολιτικό στίγμα. «Η περηφάνεια αστράφτει σαν φωτοστέφανος στων αγωνιστών τα κούτελα. Είμαστε εμείς που νικήσαμε τη σκλαβιά! Εμείς που σπάσαμε τις αλυσίδες. Εμείς που χύσαμε το αίμα μας! Εμείς που θα σε ξαναχτίσουμε, Ελλάδα Λεύτερη! Ανεξάρτητη, Λαοκρατούμενη. Χωρίς τυράννους και τυραννίες. Χωρίς φασίστες και διχτάτορες. Ένας λεβέντικος λαός γιορτάζει σήμερα τη νίκη του».
Στην πίσω σελίδα του Ριζοσπάστη (ένα μεγάλο φύλλο ήταν όλη κι όλη η εφημερίδα), σε μαύρο πλαίσιο και με έντονο γράμμα υπάρχουν δύο κατευθύνσεις του ΠΓ του ΚΚΕ: «Το ΚΚΕ που στάθηκε πρωτοπόρο στην πάλη για τη φθορά και διασπορά των δυνάμεων της φασιστικής τυραννίας καλεί όλους τους πατριώτες να δείξουν ύψιστο βαθμό πειθαρχίας και αυταπάρνησης. Η εξασφάλιση της τάξης και της ομαλής πολιτικής ζωής σε τέτοιες στιγμές είνε εθνικό χρέος. Οι εγκληματίες πολέμου όποιοι και νάνε θα τιμωρηθούν και αυτό είναι έργο της Εθνικής Κυβέρνησης. Αποφύγετε την αυτοδικία και κάθε ενέργεια που κλονίζει το τόσο υψηλό έργο που δημιουργήσαμε όλοι μας». Κι ακόμα: «Κομμουνιστές και Κομμουνίστριες. Σταθήκατε η ψυχή του εθνικού και λαοκρατικού ξεσηκωμού. Σταθήτε τώρα οι πρωτοπόροι στην επιβολή της τάξης και της δημοκρατικής λευτεριάς. Πατριώτες· όλοι ενωμένοι στην πάλη για να ολοκληρώσουμε μαζί με τον ΕΛΑΣ και τους συμμάχους μας την απελευθέρωση της Ελλάδας κάτω από την Ενιαία Κυβέρνηση».

Πηγή: ΠΡΙΝ